

Tid for skog i Telemark

AT Skog har i samarbeid med Fylkesmannens landbruksavdeling satt i gang et to årig prosjekt for å øke aktiviteten i skogbruket i Telemark. Målet er en generell økning i aktivitet, men fokus vil primært ligge på veiledning og investeringer i framtidsskogen. Planting, ungskogpleie og tynning er nødvendig for å stille forberedt til nye markeder i framtida!

Mål

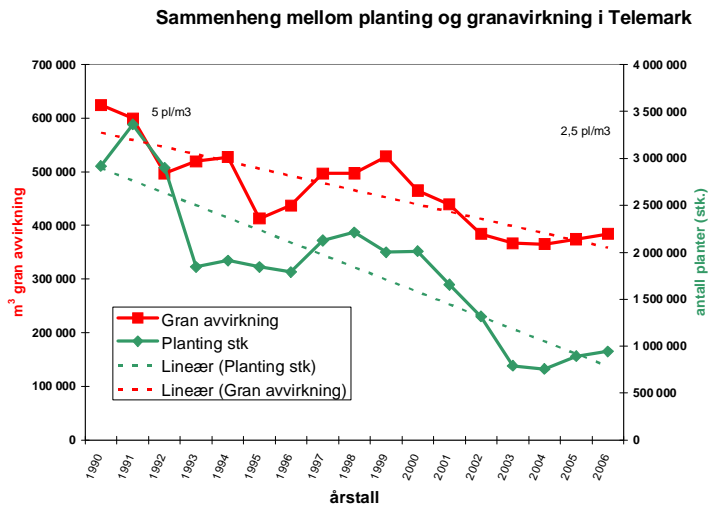
- Øke plantetallet fra 1 til minst 2 millioner planter per år
- Øke ungskogpleie fra 22 000 dekar til 40 000 dekar per år
- Øke tynning fra 20 000 m³ til 50 000 m³ per år
- Øke hogst av industrivirke fra 500 000 m³ til 700 000 m³ per år

Vi må doble innsatsen på investeringer i skog i Telemark !!

NB! Det er svært vanskelig å finne eksakte og omforente måltall for investeringer etter hogst og for pleie av voksende skog. Tallene over må derfor betraktes som grove anslag, men retningsgivende for mer optimal bruk av skogressursen. Det er også en del av prosjektet å se nøyer på de kommunale måltall som grunnlag for fylket under ett.

Argumenter for økt aktivitet

- Trevirke er en fornybar og miljøvennlig ressurs
- Skog binder CO₂ og bidrar til et klimaregnskap i balanse
- Tømmer fremdeles viktig som byggemateriale, råstoff til avispapir, papp og bioenergi
- Skogen er en viktig ressurs nasjonalt, regionalt og lokalt
- Det er lønnsomt å drive skogen aktivt
- Skogbruk er en viktig og lønnsom næring med gode framtidsutsikter
- Tilveksten er dobbelt av avvirkingen
- Tilveksten vil avta de neste hundre årene om vi ikke vitaliserer foryngelse og pleie til riktig nivå
- Det ville være feil råd å gi skogeier å ikke utnytte de historisk gode rammevilkårene for investeringer
- Skogfondordning med skattefordel
- Offentlig tilskudd
- Begge ordninger kan brukes til de fleste investeringer og tiltak i skog
- Vi må vise samfunnet og politikerne at ordningene er gode og riktige! Hvis ikke kan vi miste dem.....
- Multiplikatoreffekten (økonomiske ringvirkninger lokalt) er ofte 5-6 x tømmerets bruttoverdi ved hogst. Dette er ikke uvesentlig i forhold til god distriktspolitikk og verdiskapning lokalt.

Tid for skog

Figuren over viser at antall granplanter per m³ avvirket gran er halvert i perioden 1980 – 2006. Vi satte i 1980 ut 5 planter per m³ avvirket gran, mens vi i 2006 satte ut 2,5 planter per m³.

Dersom vi overfører dette til den tettheten vi finner i Telemarksskogen (ca 15-20 m³/dekar) vil det si at vi tilplanter arealet med 2,5 planter x 20 m³ = 50 planter per dekar ! På et hogstfelt på 10 dekar vil vi da bruke 500 granplanter. Trekker vi fra hensynsarealer på hogstflata på 10 % ender vi opp med 450 planter i bestilling.

Dersom vi følger anbefalte tetthetskrav fra Skogbrukets kursinstitutt (SKI) og som er anbefalt i foryngelsesforskriften fra Landbruks- og matdepartementet (LMD) bør vi minimum bruke granbonitet x 11 (+/- 20 %) som for G17 gir 187 granplanter per dekar på et granfelt med middels vanskelighetsgrad på denne boniteten.

Utdraget fra foryngelsesforskriften i Skogloven under viser anbefalt og minste lovlige plantetall.

Kapittel 3. Forynging etter hogst

§ 6. Plikta til å foryngje

Skogeigaren skal sørge for tilfredsstillande forynging etter hogst, og sjå til at det er samanheng mellom hogstform og metode for forynging, jf. § 6 i skogbrukslova.

§ 7. Krav til forynging

Skogeigar skal gjennomføre nødvendige tiltak for å sikre tilfredsstillande forynging innan tre år etter hogst. Dersom forynginga skal skje ved planting skal ho vere gjennomført innan tre år etter hogsten.

Kommunen kan etter søknad gi utsetjing med denne fristen når det ut frå klimatiske og lokale forhold er nødvendig. Den nye fristen skal ikkje vere lenger enn 5 år etter hogsten.

§ 8. Tilfredsstillande forynging

Ved etablering av ny skog etter hogst skal tala i tabellen nedanfor leggjast til grunn. Tabellen gjeld både naturforynging og planting.

	Gran- og/eller lauvdominert skog			Furudominert skog		
	G26-G20	G17-G14	G11-G6	F20-F17	F14-F11	F8-F6
Tilrådd plantetal pr. dekar	300-180	230-130	140-60	340-190	240-120	130-80
Minste lovlege plantetal pr. dekar	150	100	50	150	100	50

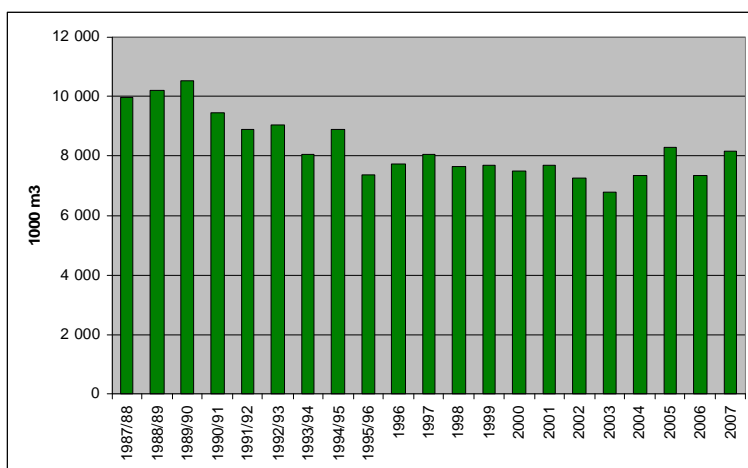
Det skal takast omsyn til at det i perioden fram til forynginga er etablert, kan skje både avgang og oppslag av nye planter. Forynginga er etablert når konkurransen frå annan vegetasjon minkar og konkurransen mellom planter av ønskja treslag gjer seg gjeldande.

Dersom kommunen finn at forynginga ikkje er tilfredsstillande må kommunen vurdere om det er nødvendig å påleggje tiltak for å få til tilfredsstillande forynging. Kommunen kan berre gi pålegg om å forynge med treslag som naturleg høyrer heime i området.

De som nå ser mulighetene for at samfunnet vil etterspørre mer trevirke og barmasse til ulike formål bør vurdere om en ikke skal tilstrebe en enda større tretetthet enn det som er anbefalt for kvalitetsvirke til trelast.

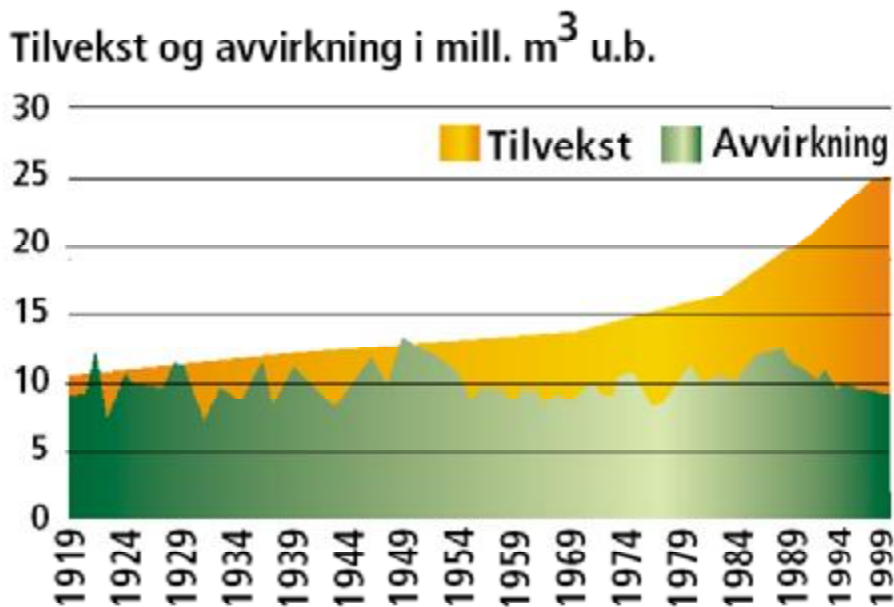
Vi vet også at plantetetthet og foryngelsesresultat avhenger av mange faktorer. Konkurransen om plass, lys og næring, skader på grunn av vekslende klima i vekstperioden og skader fra smågnagere og skadeinsekter er blant de årsaker som gjør at overlevelsesevnen til utsatte planter reduseres med i snitt 10 - 20 % . Dette må en også ta hensyn til ved planlegging for planting og naturlig foryngelse.

Avvirkning for salg

Tid for skog

Figuren viser nedgangen i avvirkning i landet fra 1987 – 2007.

Tilvekst og avvirkning nasjonalt i perioden 1919 – 1999 viser at tilveksten har økt fra 11 millioner m³ til mer enn 25 millioner m³ per år. På samme tid har avvirkningen stort sett svingt rundt 10 millioner m³ og de siste 20 år hatt en jevn nedgang.

Tiltak i prosjektet

- Egen prosjektleder tilsatt
- Fokus på tilrettelegging, koordinering og resultatoppnåelse
- Korps av gratis veiledere i fylket
- Fokus på veiledning for ”den nye skogeieren”
- Befaring
- Gjennomgang skogbruksplan
- Råd om lønnsomme og nødvendige tiltak
- Tips om kurs og opplæring
- Tips om tjenesteytere i skogbruket

Prosjektleder vil

- Lede prosjektet og koordinere aktiviteter
- Følge opp mål, tiltak og resultater lokalt
- delta på skogdager
- arrangere kurs
- gi råd
- tilrettelegge for aktivitet
- skaffe arbeidskraft
- kvalitetssikre lønnsomhet og kvalitet på utført arbeid
- Samarbeid med
  - Lokal skogbruksleder (AT Skog)
  - Lokal faghjelp (AT Skog/kommunen)

- Lokal skogbrukssjef i kommunen
- Lokal arbeidskraft (AT Skog og andre)
- Innleid ekstern arbeidskraft (AT Skog og andre)
- Andre prosjekter – bl.a. Skogkulturprosjektet i Midt-Telemark
- Telemark Skogselskap
- Telemark Skogplanteskule
- Medlemmer av Norskog

Organisering

Styringsgruppe: AT Skog, FMLA og kommunal representant

Referansegruppe: Bredt sammensatt fra næring og offentlig tjeneste, fokus på 3 representanter fra skogeierne der alle på sitt vis skal representere ”den nye skogeieren”. Det er satt mål om at vi finner to kvinnelige skogeiere og en mannlig skogeier til referansegruppa.

For flere opplysninger om prosjektet, ta kontakt med

Prosjektleder Torfinn Ryen på telefon 48250358 eller epost torfinn.ryen@at.skog.no

Fylkesskogmester Jon Olav Brunvatne (Prosjektansvarlig Fylkesmannen i Telemark) på telefon 35586258, mobil 91541715 eller epost: job@fmte.no

Skogsjef Terje Kristoffersen (Prosjektansvarlig AT Skog) på telefon 35588246 eller mobil 91757732 eller epost: terje.kristoffersen@at.skog.no

Se også

Tid for skog – Skogsamvirkets aktivitetsskampanje

Skogkulturprosjektet i Midt-Telemark

Oversikt over skogbruksledere

Oversikt over faghjelpere og prosjektledere i AT Skog

Skogfondkalkulator

Virkeskalkulator

Vi vil også legge ut faktaark for ulike investeringer og tiltak i skog på våre hjemmesider. Disse vil bli lagt ut så snart de er klare.

Vi arbeider også med å legge ut små videoklipp på ca 5 minutters varighet som skal vise foryngelsesarbeid, pleie av skog og avvirkning. Disse legges også ut så snart de er klare.